

Yhteiskuntaoppi: Luvat ja lait tapahtumanjärjestäjälle

Oppilaitoksen omissa tiloissa järjestämiin tapahtumiin ei yleensä tarvitse hakea lupia erikseen, sillä mm. musiikin käyttöön tarvittavat luvat ovat jo hankittuina. Sen sijaan muiden tapahtumajärjestäjien tulee huolehtia erilaisten lupien anomisesta hyvissä ajoin ennen tapahtumaa ja noudattaa muita viranomaisten määrittelemiä turvallisuuteen, ympäristöön ja tekijänoikeuksiin liittyviä sääntöjä (esim. järjestyksenvalvojat, ensiapu, jätehuolto jne.) tapahtumassaan.

Yleispätevää ohjeistusta lupien hakemiseen on mahdotonta antaa, sillä lupien tarve riippuu mm. tapahtuman luonteesta, koosta ja yleisömäärästä, ajankohdasta, sekä tapahtumapaikasta. Lupakäytännöt ja lait voivat myös ajoittain muuttua. Ajantasaiset omaan tapahtumaan liittyvät luvat kannattaa aina selvittää ottamalla yhteyttä kunnan ympäristö-/terveysvalvontaan, poliisiin ja pelastuslaitokseen, sekä tarvittaessa tekijänoikeuksista huolehtiviin organisaatioihin.

Tutustukaa yhteiskuntaopin tunneilla erilaisiin tapahtuman järjestämiseen liittyviin lupiin, lakeihin ja sääntöihin. Työskentelytapana voi olla esimerkiksi ryhmätyöt, jolloin parit tai pienryhmät tutustuvat erilaisiin lupatyyppeihin ja esittelevät ne muille.

Lisäksi (tai aluksi) voitte tutustua myös oman koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan, sekä toteuttaa turvallisuuskävelyn, johon löytyy sekä painettuja, että verkko-oppaita (esim. Rikoksensorjunta.fi-sivustolta löytyy [Tietoa turvallisuuskävelyistä](#) –sivu, josta on ladattavissa mm. [Oppilaiden turvallisuuskävelyt: opas kävelyiden järjestäjille](#) PDF-muodossa (Rikoksensorjunta.fi, n.d.)

Apukysymyksiä työskentelyyn:

- Millaisissa tilanteissa ko. lupaa täytyy hakea (tai tehdä ilmoitus) ja milloin ei?
- Miksi tällainen lupa-/ilmoituskäytäntö on olemassa? Kuka siitä hyötyy?
- Miltä taholta lupa haetaan tai mille taholle tehdään ilmoitus?

Hyödyllisiä verkkosivuja:

Kattavat listat erilaisista tapahtumien järjestämisessä tarvittavista luvista:

- Yleisötilaisuuden järjestäjän muistilista <https://www.suomi.fi/kansalaiselle/oikeudet-ja-velvollisuudet/turvallisuus-ja-jarjestys/opas/jarjestys/yleisotilaisuuden-jarjestajan-muistilista>
- Tapahtumajärjestäminen, taulukko eri lupaviranomaisista ja niiltä haettavista luvista <https://www.luvatjavalvonta.fi/tietoa-palvelusta/palvelukokonaisuudet/tapahtumajarjestaminen/>

Tärkeimmät luvat tapahtuman järjestäjälle ovat:

1. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma pelastuslaitokselle

[Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma](#) (Pelastustoimi, n.d.)

[Yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja](#) (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto, 2020)

2. Ilmoitus yleisötapahtumasta

[Yleisötapahtumat](#) (Poliisi, n.d.)

3. Tapahtumalupa musiikin käyttöön

www.teosto.fi/musiikin-kayttoluvat/tapahtumien-jarjestaminen-ja-musiikin-kaytto/ ja/tai www.gramex.fi/musiikin-kayttajat/

Huom! Muista myös muiden teosten tekijänoikeudet!

kuvasto.fi/kuvankayttokorvaus/

kopiosto.fi/kopiosto/teosten-kayttajille/teosten-kayttoluvat-2/

sanasto.fi/luvat/

naytelmat.fi/tietoa/tekijanoikeudet / www.dramacorner.fi/fi/esitysoikeudet

4. Ilmoitus elintarvikkeiden myynnistä tai tarjoilusta

5. Meluilmoitus

6. Jätehuoltosuunnitelma

Listan lähde: Autio, 2021

+ Tehtävä: Tekijänoikeudet

Tämän voi sisällyttää edelliseen, toteuttaa lisänä tai vaihtoehtoisesti.

Käykää keskustelua tekijänoikeuksista ja tutustukaa eri tekijänoikeusjärjestöihin.

Apukysymyksiä työskentelyyn:

- Mitä ovat tekijänoikeudet?
- Kenellä on tekijänoikeus ja kuka sellaisen voi saada?
- Milloin tekijänoikeus päättyy?
- Mikä on tekijänoikeuksien merkitys?
- Mihin tekijänoikeusjärjestöjä tarvitaan?
- Mitä tekijänoikeuksia eri järjestöt valvovat?
- Ketkä saavat korvauksia?
- Keiden ja missä tilanteissa täytyy hakea lupaa joltakin tekijänoikeusjärjestöltä?
- Mistä/keneltä lupaa pitää kysyä, jos teoksen tekijä ei ole minkään tekijänoikeusjärjestön asiakas?
- Onko teoksia joita voi käyttää ilman lupaa?
- Millaisia haasteita tai muita vaikutuksia tekoälyllä on suhteessa tekijänoikeuksiin?

Suomalaiset tekijänoikeusjärjestöt:

APFI ry av-tuotantoyhtiöiden edunvalvonta- ja tekijänoikeusyhdistys apfi.fi

Avate käsikirjoittajien, näyttelijöiden ja ohjaajien tekijänoikeusjärjestö avate.fi

Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö www.gramex.fi

Kopiosto tekijöiden, kustantajien ja esittävien taiteilijoiden yhteinen tekijänoikeusjärjestö kopiosto.fi

Kuvasto kuvataiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys kuvasto.fi

Sanasto kirjallisuuden alan tekijänoikeusjärjestö www.sanasto.fi

Teosto säveltäjien, sanoittajien, sovittajien ja musiikin kustantajien tekijänoikeusjärjestö www.teosto.fi

(Tekijanoikeus.fi, n.d.)

Lisäksi näytelmien esityslupia myöntävät **Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat – Finlands Dramatiker och Manusförfattare ry.** (naytelmat.fi) ja **Nordic Drama Corner.** (www.dramacorner.fi).